

Svédországban elsikkasztották a „magyar szabadságsszobor” felállítására gyűjtött összegeket

Az Aftonbladet szeptember 3-i számában első oldalon számol be a magyar »szabadságsszobor« felállításával kapcsolatban leleplezett nagyarányú csalásról.

Az újság szerint körülbelül egy évvel ezelőtt alakult meg Svédországban a magyar szabadságsszobor bizottság, amely célul tűzte ki, hogy a brüsszeli kiállításra, majd annak bezárása után az ENSZ székhelye előtt való elhelyezésre gigantikus méretű szobrot készíttet. Ennek anyagi fedezetét főként a szoborról készített képeslapoknak a svéd iskolákban történő eladásából befolyt összeggel óhajtották biztosítani. Csak ezen az úton körülbelül 140 000 svéd korona gyűlt össze. További anyagi támogatást vártak más nyugati országokból is.

Nemrégiben kiderült, hogy a szobor készítését még el sem kezdték, a pénzt elsikkasztották, sőt az ügyvel megbízott magyar disszidens különböző svéd cégektől körülbelül 20 000 svéd korona értékű árut rendelt meg, amelyet tovább adott anélkül, hogy azt kifizette volna.

Moszkvai, prágai, budapesti és szegedi kutatók együttműködése a biológia legfontosabb kutatási témáiban

Az elmúlt évtizedben már megszokottá vált, hogy a baráti szocialista államok között nincsen titok, sem az iparban, sem a mezőgazdaságban, sem a kultúrában, sem a tudományokban. A gondolatok és az eredmények szabad és kölcsönös kicserélése vált otthonossá a népi demokratikus országok között — intézményesen is és személyeknek szóló baráti kapcsolatokban is. Ez a gyakorlat pedig napjainkban is egyre erősödik és szélesedik, egyre több konkrét példában realizálódik.

Egy-egy tudományág fejlődése érdekében

Minden tudományágban létesültek már olyan összeköttetések, amelyek bizonyos kutatási témák közös kidolgozását vonták maguk után, s állandó és részletes kutatási tapasztalatcserét eredményeztek, meggyorsítva illy módon a tudományágban való előrehaladást. Ez a folyamat sok szegedi intézetet is érintett az elmúlt években, s már is mutatkoznak a kapcsolatok kiszélesítésének újabb jelei.

Évente megrendezi a Magyar Tudományos Akadémia a tihanyi kutatóintézetben a nyári biológiai tanfolyamot, amelyen neves külföldi és hazai biológusok mellett tehetséges fiatal kutatók is részt vesznek. A szegedi intézet is képviselteti itt magát minden alkalommal s alkalmanként előadót is küld. Korábban elsősorban magyar biológusok vettek részt ezen a tudományos üléssorozaton, de idén már több külföldi biológust is meghívtak. H. Sz. Kostojanc szovjet akadémikus mellett, aki már a tanfolyam bölcsőjénél is ott volt és több előadást tartott, most csehszlovák és jugoszláv tudósokat is felkértek előadások megtartására.

Szegedről indult el

Mindeddig nem derült azonban még fény e cikkből, arra, hogy miért nem érdekelten mindez Szeged szempontjából.

Az előadások tartalma mind olyan volt, amelyből a magyar biológia kutatás sokat nyerhet. A magyar részről elhangzott

tudományos beszámolók viszont a vendégek számára nyújtottak sok hasznos tapasztalatot. A vendégek nyilvánosságra is hozták elismerésüket, s hangoztatták, hogy különösen az idegélet-tani, izomélettani és biokémiai vizsgálatok terén értek el kiváló eredményeket a magyar kutatók. Az viszont közismert, hogy ezeknek a hazai kutatásoknak az alapjait korábban Szegeden rakták le, Straub F. Brunó itteni tevékenysége idején.

Tudományos kapcsolatok Szegeddel

Nem meglepetés ezek után, hogy a hasonló témával foglalkozó külföldi egyetemek és tudományos intézetek állandó jellegű kapcsolat fenntartását kezdeményezték, s a magyar kutatók viszont, Szeged ezáltal több kapcsolatra is szert tettek. Az élet-tani folyamatok egyéni és fajfejlődése, mint ott kiderült, közös kutatási területe a moszkvai Lomonoszov egyetemnek, a Csehszlovák Tudományos Akadémiának, s több magyar egyetem között a Szegedi Tudományegyetem Általános Állattani Intézetének is. Már a tanfolyam idején együttműködés jött létre ilyenformán a szegedi intézet és a Csehszlovák Tudományos Akadémia kutatói között a viz-anyagcsere vizsgálatának témájában. E vizsgálatok eredetileg egymástól teljesen függetlenül indultak, de számos közös gondolatot tartalmaznak. A szegedi intézetben nagy gondnád folytatják a gerinctelen állatok összehasonlító szövettani és élet-tani vizsgálatát, s ugyanez napirenden van a Lomonoszov egyetemen is. Az együttműködés első jeleként hamarosan Szegedre érkezik a moszkvai egyetem egyik munkatársa, gyakorlati tapasztalatcserére.

Alapvető fontosságú kérdések

A jelenlegi biológiai kutatásban ezek a kérdések alapvető fontosságúak. A vízanyagcsere például a protoplazma-szerkezettel kerül felszínre; a protoplazma-kontrakció az izomkontrakcióval kapcsolatos, a gerinctelenek idegszövettana és élettana pedig azért fontos, mert ennélkül nem lehet megérteni a magasabbrendű állatok idegrendszerének működését. Ez ma már világ-szerűt elfogadott elv, s ennek megfelelően biológiai kulcskérdés.

Az együttműködés, amely mindkét részről megtisztelő, szerencsésen egyesíti a lehetőségeit e rendkívül bonyolult, nagy felkészültséget igénylő kutatás területén. Ez a módszer a legmegbízhatóbb biztosítéka az előrehaladásnak — s nagy örömet keltünk, hogy a biztosítékok között tekintélyes szerepben Szeged is megtalálható.

S. I.

Szombaton délután 4 órakor zár az Állami Áruház

Lapunkban már többször közöltünk cikket; — a dolgozók kérésére —, szombaton délután is tartanak nyitva az iparcikket árusító szaküzletek. Nemcsak Szegeden, hanem az ország valamennyi nagy városában kérték ezt a vásárlók. Most a Belkereskedelmi Minisztérium az Állami Áruházak Igazgatósága, a KPVD SZ elnöksége teljesítette a kérést. Határozatot hozott: szombaton délután 4

Nem használ a szövetségi jóírték!...

Értekezletet tartottak Szegeden a járás termelőszövetkezeteinek vezetői. Az értekezleten számos probléma, panasza vetődött fel a szövetségi gazdasági-ban építkező vállalatok munkájára. Az üllési Vörös Csillag Termelőszövetkezet vezetői elmondották, hogy tavaly egyéves jótállással, 27 688 forintos költséggel két darab ötven köbméteres silómedencét építettek a sándorfalvi vegyipari ktsz. kőműves részlegével. A silómedencék műszaki átvétele tavaly november 26-án történt meg, azonban mindkét medence szinte az építés befejezésének napjától használhatatlan. A falakról lehullott a friss vakolat, s mély talajvíz gyűlemlett össze bennük. Szóban és írásban is többször fel-szólították már a sán-

dorfalvi ktsz. igazgató-ságát, hogy az építési szerződés értelmében javítsák ki az elnagy-zott munkájukat. Mind-ezideig azonban a szövetségi kérését még csak válasza sem méltatták. Nyilván azt várják, hogy leteljen az egyéves vállalt garancia.

Mi más ez, ha nem a termelőszövetkezet goromba megkárosítása, felelősség, melyet a ktsz. vezetősége el akar odázní. Ez pedig messzeemenően rontja a kisipari szövetkezet jó hírnevét is, súlyos anyagi kárt jelent a Vörös Csillag Tsz. tag-ságának. Helyesen cselekedjen a járási tanács mezőgazdasági osztálya, amikor kötelezi a sándorfalvi kisipari termelőszövetkezetet az el-fuserált silómedencék újjáépítésére.

Jobb, választékosabb és tetszetősebb árak gyártására törekszik a kefe-, seprű- és szőripar

Eredményesen ért véget az iparág kétnapos országos műszaki konferenciája Szegeden

A kefe-, seprű- és szőripari vállalatok országos műszaki konferenciája — amelyről tegnapi lapunkban részletesen beszámoltunk — tegnapi, pénteken folytatta ülését Szegeden. Ez alkalommal Schwartz Sándor, a Szegedi Ecsetgyár műszaki vezetője tartott előadást.

»A technika fejlődése az iparban«

címmel. Ebben átfogóan ismertette az iparág országos fejlődését, több évtizedre visszamenőleg, s mélyrehatóan elemezte a különböző problémákat, fejlesztési tennivalókat.

Hasonlóan az első naphoz, most is élénk vita folyt a konferencián, s igen sok értékes javaslat, vagy be-számoló hangzott el.

egy-egy vállalat eredményével kapcsolatosan. A Fővárosi Szőrkikészítő Üzem műszaki vezetője például beszámolt csehszlovákiai tapasztalatcseréről, s többek között elmondta, hogy ott már a vágóhidakon megbecsülik a fontos nyersanyagokat, nem pedig melléktermékeknek tekintik, mint nálunk az állati szőröket. (Többek közt szúrás előtt meleg vízzel öblítik le, tisztítják a sertéseket.) Állást foglaltak abban is a résztvevők, hogy valamennyi üzem igyekezzék kialakítani speciális

javitó- és modell-kikísér-letező műhelyét.

Megállapodtak, hogy támogatják az ipari tanulók törekvését, hogy az iparágban belül többfajta munkafolyamat szakismeretét elsajátítsák, de ez önkéntes legyen, s ezért nem helyezgetik őket egyik üzemből a másikba.

Megegyezték végül a fo-kozott minőség kialakításában és a jobb együttműködésben is a vállalatok.

Igaz Sándor, a minisztérium helyiipari főosztályának vezetője bejelentette, hogy a jövőben sokkal többet foglalkoznak az ipar-gal, s magukkal az üzem-ekkel is. Felhívta a figyelmet, hogy

az exporttevékenység mellett sem szabad megfeledkezni a helyi igényekről, hiszen azok is növekednek. Belföldre is jobb és választékosabb, tetszetős árakat kell gyártani.

Közölte továbbá, hogy az iparág újjáalakult hattagú műszaki tanácsa a jövőben a külföldi szakirodalom feldolgozásával is segítséget nyújt a vállalatoknak, valamint ezt a sikeres műszaki konferenciát a jövőben újabbak követik legalább évenként.

A nagyszerű országos műszaki konferenciát Zombori János, a megyei jogú városi tanács ipari osztályának a vezetője zárta be.

Csütörtök éjfélig sugárzott hazánkban az északi fény

Pénteken szinte percenként csengett a Meteorológiai Intézet telefonja. A főváros lakói érdeklődtek: mi okozta a csütörtök estétől késő éjszakáig látható szokatlanul nagy, bíborszínű fényjelenséget? Már csütörtökön erős földmágnességi hábor-gásokat jelzett a tihanyi földmágnességi vizsgálo observatórium, úgyhogy számítani lehet arra, hogy ismét ellátogat hazánkba a ritkaságszámba menő északi-

sarki fény. A Mátra hegységben lévő Parádsasváron már este fél nyolc órakor látták az égbolt északkeleti szélén feltűnni az időnként elhalványuló, bíborvörös fényjelenséget, s nyolc óra-kor már a főváros különböző pontjain is észlelték. A természeti tűnemény nem sokkal éjfél előtt ért véget. Különösen jól látták Szombathelyről, Galyatetőről és a Tiszántúl különböző vidékeiről.

Az idén már harmadízben tűnt fel hazánkban az északi fény: az első február 11-én, a hajnali órákban kezdődött, éppen ezért a még elég sűrű felhőzés miatt kevesen látták, július 8-án már az esti órákban látni lehetett az északi fényt, a sugárzás azonban eléggé gyenge volt. Ez a mostani a felhőtlen égboltnak igen nagy részét bevilágította, és így igen sokan gyönyörködhetek a nagyszerű látványban. Érdekesebb, hogy az 1880-tól 1917-ig terjedő időszakban, 37 év alatt összesen ötször látták hazánkban a sarki fényt, míg az idén, 8 hónap alatt már háromszor jelentkezett.

SOROZÁSON

»Üdvözljük a sor alá vonuló fiatalokat!«

— olvassuk az üzemek figyelmes felírásait a város különböző pontjain elhelyezett drapériákon. Emberemlékezet óta ilyenkor, augusztus végén, szeptember elején sorozzák a 21 éveseket, októberben pedig már katonaládával a vállukon vonulnak be állomáshelyükre. A Postás Művelődési Otthonban napok óta soroznak már, de milyen máskeppen, mint azt valamikor tették. Nem az impozáns környezet, hanem a belső tartalom az, amelyben megeljük a különbséget. A sorozáson folyó orvosi vizsgálatot megelőzi egy intézeti szakorvosi vizsgálat, s csak ennek alapján mehet a 21 éves fiatalember a sorozóbizottság elé. A gyöngye testalkatával, a gyermekbetegségekből visszamaradó szívbillentyű bántalmakkal, szemészeti esetekkel megkülönböztetett módon bántanak, s ha valakinek akár 15 évvel ezelőtt volt is valamilyen tbc-s folyamata, az nem mehet el katonának. Régen az ilyen esetekre nem voltak figyelemmel, mert minden áron kellett a katoná. Most a munkások és parasztok államában csak a testben és lélekben egészséges fiatalokra számítanak a fegyveres szolgálatban, a többiekre másutt, kisebb fizikumot igénylő hazavédelemben.

Egy érdekes eset

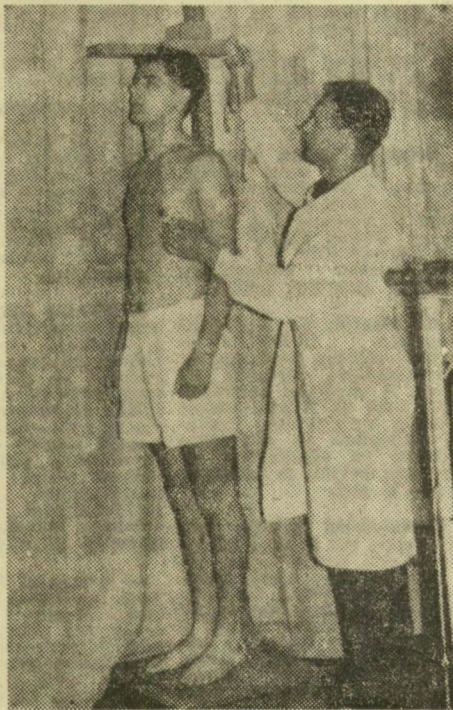
látogatásunk alkalmával éppen a szemünk előtt zajlott le: az Újszegedi Kendergyárból egy elmaradott korosztályú fiú, akit korábban testi fejletlensége miatt tanácsoltak el, most ismét megjelent a sorozáson. Megint »kiszuperálták«, s ezt bizony nagyon a szívére vette. Vágtatott a sorozóbizottságot, hogy ajánlják akkor a munkásör-sébe, mert ő sem akar kimaradni.

Egy ellenkező előjelű esettel is találkozunk. Egy ügyvéd makkgezséges fia tavalyelőtt közvetlenül a bevonuláskor operáltatta meg magát vakbéllel. A tavalyi bevonulás idejére hirtelen homloküreg-gyulladás »hatalmasodott« el rajta, ezen-kívül mindenféle leletekkel és igazolópa-pirokkal tömte tele a zsebeit. Betegsége komolyságában ugyan senki sem kételkedett, csupán az a »furcsa«, hogy gyógykezelte-sesei esetileg a bevonulási időszak-ra estek. Szerencsére az ilyen »ifjak« való-sággal fehér holló számba mennek, a szimulánsokra pedig egyszercsak rájár a rúd...

A bizottság elé egymás után jönnek a fiatalok, erős, kispotolt izmokkal. Az adatrovatok mindegyikébe szinte kivétel nélkül odakérül, hogy ki milyen sportot űz. S az pedig, hogy ki milyen katoná szeretne lenni, igen-igen változatos. Lövész, tüzér, híradós, repülő, pécélós... A fogalmak váltakoznak egymás után, ahogy a fiúk a bizottság elé lépnek. Egy fegyvernem nagyon népszerű, ez a flotilla. Ide jelentkeznek a legtöbben, s ki tudja, egynemylek fiúnak milyen szerencséje lesz.

A tavaly bevonult fiatalok közül már mint kiváló harcosok, többen eljöttek a sorozáson megjelenten közé, hogy elbeszél-gessenek velük a katonáélet keménységéről és szépségeiről. Itt és ilyenkor már barátság szövődik az »öreg« katonák és az újoncjelöltek között, sokszor egy egész életre szóló.

A sor alá menőkkel egy évvel ezelőtt már találkoztunk, a sorérvfolyam összeírásakor. A sorozó hatóságok képviselői először itt

(Sifilis felvétele)

A században ez a fiú bizonyára az első sorokban menetel majd 187 centiméteres magasságával

ismerkedtek meg a mostani 21 évesekkel, s itt kerültek felszínre többek-nek olyan szociális és egyéb vonatkozású problémái, amelyek azóta már megoldód-tak. A kiegészítő parancsnokság a városi tanácsal karöltve végezte a fiatalok ösz-szeírását, s ugyanakkor a felmerült probléma megoldását is. Volt olyan fiatal, aki csak az első vizsgálat alkalmával tud-ta meg, hogy valamilyen betegségben szenved. Utána gyógykezelésre küldték. Olyan fiatal is akadt, aki egyáltalán nem járt iskolába, s tavaly óta mostanáig el-végezte az általános iskola két osztályát, hiszen a társai legnagyobb részét érettségi-vel rendelkeznek. Már ott figyelemmel voltak a speciális szociális problémákra is, most pedig ismét érdeklődik a bizottság: kinek hogyan oldódott meg, ha volt egy évvel ezelőtt valamilyen gondja, baja és van-e újabb, amelyen segíthetnének?

Reggeltől a délutáni órákig

folyik a sorozás, mi-közben — amíg újabb csoport érke-zik vissza a szakorvosi véleménynyel —, különböző rendezvényt és szórakozást nyújtanak a fiataloknak. A művelődési otthon nagytermében az egyik középisko-lai tanár az atomismeretekről tart éppen előadást a fiúknak. Mindennap más-más programmal teszik színessé, szórakoztató-vá a sorozás nem könnyű munkáját. A Szegedi Konzervgyár kulturális csoportja a héten már három alkalommal szórako-ztatta a fiatalokat, a Ruhagyár kulturális csoportja ugyancsak többször, a hét többi napján pedig a Lemezgyár öntvénye-ny művészeti csoportjai szerepeltek.

A sorozás utolsó aktusára a délutáni órákban kerül sor, amikor a parancsnok elköszön a fiúktól: »Viszontlátásra, elv-társak!« S a sok-sok fiatal torokból egy-szerre hangzik fel a kiáltás: »Hajrá!«

(fődi)